

Dutasteride en testiculaire pijn

Publicatie	Nr. 11 - 30 november 2012
Jaargang	46
Rubriek	Let op!
Auteur	Lareb
Pagina's	131

Van het Nederlands Bijwerkingen Centrum Lareb kregen wij deze maand de volgende informatie over bijwerkingen.

Achtergrond. *Dutasteride* (Avodart®) is een remmer van het enzym 5- α -reductase die wordt toegepast bij matige tot ernstige klachten toegeschreven aan prostaathyperplasie. Door remming van 5- α -reductase wordt de aanmaak van dihydrotestosteron geremd. Dihydrotestosteron is een sterkwerkend androgeen dat de prostaat aanzet tot hyperplasie waardoor urologische klachten kunnen ontstaan.¹

Testiculaire pijn kan voorkomen door mechanische oorzaken, bij epididymitis en orchitis (bv. bij bof), bij Henoch-Schönlein-purpura en Fournier-gangreen.²

Meldingen bij Lareb. Het Nederlands Bijwerkingen Centrum Lareb ontving tot mei 2012 drie meldingen van testiculaire pijn bij gebruik van dutasteride. Deze betroffen mannen tussen 63 en 76 jaar met benigne prostaathyperplasie die binnen drie dagen na aanvang van een behandeling met dutasteride pijn in de testikels ontwikkelden. Hoewel één patiënt in het verleden een liesbreuk had gehad, leek dit de huidige klachten niet te beïnvloeden. Van de drie patiënten meldde één herstel van de klachten na het staken van dutasteride (dechallenge). Geen van de drie patiënten werd opnieuw blootgesteld aan dutasteride (rechallenge).

Verklaring. In de productinformatie van dutasteride wordt testiculaire pijn niet genoemd als bijwerking. In de productinformatie van *finasteride* (merkloos, Propecia®, Proscar®), een andere 5- α -reductaseremmer, staat dit daarentegen wel beschreven als gemelde bijwerking vanuit postmarketingonderzoek.³ Argumenten voor een oorzakelijk verband tussen testiculaire pijn en het gebruik van dutasteride zijn de korte latentietijd, het voorkomen bij finasteride dat een vergelijkbaar farmacologisch werkingsmechanisme heeft hetgeen kan duiden op een groepseffect, en de positieve 'dechallenge' bij één patiënt.

Hoe de pijn in de testikels ontstaat bij gebruik van 5- α -reductaseremmers is niet bekend. Mogelijk speelt een verstoring van de hormonale balans in de testikels een rol. Door remming van de synthese van dihydrotestosteron uit testosteron, stijgt de concentratie testosteron en mogelijk ook de concentratie van estradiol. Estradiol wordt immers gevormd uit testosteron door aromatase.

Conclusie. Hoewel testiculaire pijn bij gebruik van 5- α -reductaseremmers niet volledig kan worden verklaard, zou er sprake kunnen zijn van een oorzakelijk verband. Omdat bij finasteride testiculaire pijn reeds bekend is, is het belangrijk om ook bij dutasteride alert te zijn op deze mogelijk zeldzame bijwerking.

Literatuurreferenties

1. Productinformatie dutasteride (Avodart®), via: www.cbg-meb.nl, Geneesmiddeleninformatiebank.
2. Wampler SM, et al. Common scrotal and testicular problems. Prim Care 2010; 37: 613-626.
3. Productinformatie finasteride (Proscar®), via: www.cbg-meb.nl, Geneesmiddeleninformatiebank.

U wordt verzocht bijwerkingen te melden aan het Nederlands Bijwerkingen Centrum Lareb. Meldingsformulieren kunt u vinden in het Farmacotherapeutisch Kompas, op www.lareb.nl en als bijlage bij het Geneesmiddelenbulletin.